Exposició

Carmen Calvo

14 jul. 2022 — 15 gen. 2023

Són idees sentimentals, 2015.
Col·lecció particular

Dossier de premsa
IVAM Centre Julio González

IVAM

Exposició

Carmen Calvo

14 jul. — 6 nov. 2022

Comissariat:
Nuria Enguita i Joan Ramon Escrivà

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A UNA veu

IVAM

Esponsor

GOBIERNO DE ESPAÑA | MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE

Carmen Calvo

Al llarg de la seua extensa trajectòria, la recuperació, la resignificació de restes materials, objectes i imatges, ha format part essencial de la metodologia de treball de Carmen Calvo (València, 1950). Per a l'artista, el món és un camp d'experimentació que li permet traçar múltiples històries a partir d'un arxiu en transformació contínua. Mostrar l'estudi de l'artista, obrir-ne l'arxiu i portar-lo al museu, és l'acció que dona origen a l'exposició.

Amb motiu de la concessió del Premi Julio González a Carmen Calvo (València, 1950), l'IVAM organitza una exposició que revisa les línies d'investigació principals de l'artista des de finals dels anys seixanta del segle XX fins a l'actualitat. La concessió del premi se suma a una llarga sèrie de guardons i reconeixements a la labor d'aquesta artista multidisciplinària, com el Premi Alfons Roig de la Diputació de València (1989), el Premi Nacional d'Arts Plàstiques (2013), la Medalla de la Facultat de Belles Arts de València (2014) o la Distinció al Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana en 2016. El 1997 Carmen Calvo, amb l'artista Joan Brossa, va representar Espanya a la XLVII Biennal de Venècia.

Utilitzant com a eina tècnica i conceptual el *collage*, l'artista ha dut a terme la construcció d'un imaginari poderós a través del reciclatge i la resignificació d'objectes i imatges rebutjats per la desídia consumista. Una ficció que s'ha d'entendre com una trama d'arguments complexa que ens interpel·len sobre la religió i la sexualitat, la infància i l'educació, la violència i la desigualtat. Els nostres somnis, desitjos i pors.

La nau central de la galeria presenta per primera vegada una recreació del taller de l'artista, una espècie d'ancestral cambra de les meravelles. Prestatgeries oxidades i calaixeres antigues serveixen de suport i refugi bigarrat de centenars d'objectes, maniquins i retalls de quaderns i revistes que rescata l'artista en mercadets i antiquari, i què són intervingudes a l'estudi. Utensilis indispensables per a activar els seus impulsos d'ensomni i d'estranyament.

Durant l'última dècada, l'artista ha intensificat, mitjançant l'ús d'imatges fotogràfiques rescatades i intervingudes en la quotidianitat, la mirada crítica cap a l'opressió i la desigualtat de les dones. Una reflexió que es reflecteix a la instal·lació inèdita amb què finalitza el recorregut l'exposició, l'enigmàtica *La naturalesa agita* (2010-2018).

ESCRIPTURES / RECOPILACIÓ / RECONSTRUCCIÓ

La mostra inicia el recorregut amb una selecció d'obres fetes durant la dècada dels huitanta pertanyents a les emblemàtiques series *Escriptures*, *Recopilació* i *Reconstrucció*. En eixes ordenades composicions d'inspiració arqueològica, l'ús del fang modelat en precaris recipients domèstics de cartró ha estat una de les senyes d'identitat de l'artista des dels inicis de la seua carrera.

Agrupacions d'objectes inventats d'escaiola comparteixen ubicació amb objectes reals rescatats dels abocadors de la història: un repertori taxonòmic disposat sobre prestatgeries desgavellades de ferro, o sobre taules-vitrina convertides ara en una sort de mostrari de ferreteria on s'exhibeixen les despulles de velles ruïnes imaginàries.

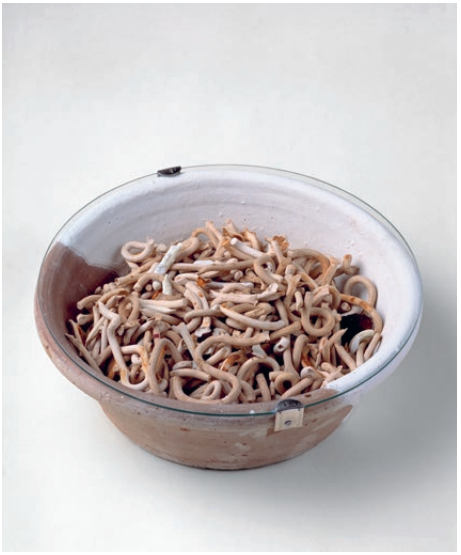

Recopilació naturaleses, 1988.
Col·lecció de l'artista

SILENCI I / II

Feta íntegrament en algeps i pedra, l'obra *Silenci I i II (Et promet l'infern)*, (1995), ocupa un lloc destacat en l'exposició i representa una de les primeres incursions de l'artista en el terreny de la instal·lació. Desenes de làpides blanques s'amuntonen sobre un mur del qual pengen centenars de punyals amenaçadors. Reminiscències de cementeri i fets tràgics, record de l'absència.

Sèrie *Recopilació-Reconstrucció*, 1977
Col·lecció Azcona

Silenci I i II, 1995
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía

No espere l'altre que també soc jo, 2021.
Col·lecció de l'artista

El missatger, 2020.
Col·lecció de l'artista

MANIQUINS

Les nines, las figures de cera i els maniquins són part indissociable de l'imaginari creatiu de Carmen Calvo. El rictus hieràtic dels rostres, l'eixut pèl fals, l'articulació aparatosa de les extremitats…, tot pareix invocar un morbós estat de trànsit entre la vida i la mort. O, potser, una cosa encara més important: la condició mecànica de l'ésser humà convertit en porció mal·leable de l'engranatge social. Un sistema dissenyat per a adotzenar un individu transmutat en marioneta.

Els darrers maniquins intervinguts per l'artista accentuen la seua disposició en una escenografia dramàtica, dislocada, metàfores de la violència sistèmica sobre els cossos.

POSTALS-LLIBRES

Com al poeta Paul Éluard, a Carmen Calvo li fascinen les targetes postals. Sobre les imatges impreses en cartolina, l'artista incrusta fragments de fotografies i enigmàtiques frases manuscrites, un joc lúdic d'intrusió subversiva destinada a desestabilitzar les ficcions afables propagades per la indústria del turisme.

El mateix procediment d'abrasió i encreuament de significats actua en les sèries de llibres intervinguts per l'artista. La fredor metòdica dels quaderns comptables, o la solemnitat dels discursos literaris o filosòfics que han buscat refugi en els llibres antics, són sotmesos a intromissions amb xicotets objectes que desencadenen noves i irròniques interpretacions en la mirada de l'espectador.

Quan es tenen disset anys, 2018.
Col·lecció de l'artista

ET POURLÈCHE LA FASE RONDE

L'obra *Et pourlèche la face ronde* (2013), una engrandida bola del món sobre la qual penja una cabellera com si fora un mantell, articula un conjunt d'obres en les quals l'artista Carmen Calvo utilitza el pèl com a poderós detonant de significats, més enllà de la idea espiritual de bellesa.

En l'imaginari de Carmen Calvo el pèl és un símbol de la identitat de la dona, de la seua sexualitat i dels actes de castic als quals s'ha vist sotmesa al llarg dels segles. En les inquietants obres *Negre corset vellós* o *Sexe en la cara*, el pèl s'exhibeix amb descaradura, abundant i sense cap indici de pudor. La matèria esgarrifosa colonitza àmpliament l'espai de la composició, i provoca en l'espectador una mescla d'atracció i repulsió morbosa.

Et pourlèche la face ronde (maqueta), 2013
Col·lecció de l'artista

Negre corset vellós, 2002
Col·lecció de l'artista

No és el que perseguisc en convocar-vos, 2004.
Col·lecció de l'artista

NO ÉS UN SOMNI! ESTÀ PASSANT DE VERITAT! (2020)

Durant els mesos de confinament provocats per la pandèmia de la COVID, l'artista va tornar a veure, en aquells dies llargs de soledat i reclusió, moltes de les pel·lícules que han estimulat el desenvolupament del seu imaginari creatiu. Amb la càmera del telèfon mòbil, Carmen Calvo va capturar fragments d'eixos films, imatges d'escenes i rostres que van quedar petrificats, sorpresos pel tret del dispositiu. Acoblats i projectats en una cambra fosca, eixos difusos fotogrames s'assemblen a una fantasmagoria, un relat claustrofòbic sobre el sentiment de sotsobre que provoca la situació d'aïllament.

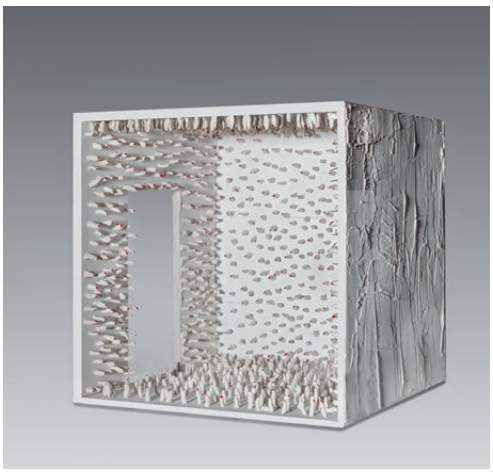

La naturalesa agita (maqueta), 2010-2018.
Col·lecció de l'artista

Decàleg de l'esposa, 2020.
Col·lecció de l'artista

SALA FINAL

En l'obra de l'artista, la problemàtica sobre les relacions de domini i la violència exercida sobre les dones ha anat cobrant cada vegada més protagonisme.

Com si fora l'escena extreta d'un somni, un habitacle de grans dimensions —la instal·lació *La naturalesa agita* (2010-2018)— alberga centenars de dits de terracota que sobreïxen de les parets. Són dits de dona. La seua disposició invasiva i seductora de l'espai sembla interpellar l'estimulació del desig sexual, els encants dels plaers terrenals. Al mateix temps, eixos dits adquireixen un aspecte amenaçador: s'assemblen a les goles de les plantes carnívores, pues punxants que invoquen el càstic.

A partir de fotografies recuperades de vells àlbums abandonats, Carmen Calvo construeix en la sala una sort de memorial de dones anònimes, metàfora visual de la condició subordinada de la dona en el passat i, encara hui, en les societats contemporànies. Rostres i cossos esborrats, tapats, desdibuixats. Boques i ulls privats de la seua funció primordial: mirar, dir, decidir.

Benvolgudes meues, 2020.
Col·lecció de l'artista

Carta a un professor, 2018.
Col·lecció de l'artista

ACTIVIDADES

Lliurament del Premi Julio González de la Generalitat Valenciana a Carmen Calvo.

Data: 14 de juliol 2022, 19 h
Lloc: Auditori

Carmen Calvo rebrà com a Premi Julio González de la Generalitat 2022 una escultura de l'edició especial per al premi de *Dona amb àmfora II*, obsequiada per l'Administració Julio González des de l'any 2000.

L'Administració de Julio González té per objecte promoure el treball i el llegat de l'escultor, d'acord amb els esforços de Roberta González, Carmen Martínez i Viviane Grimminger.

PUBLICACIÓN

Amb motiu de l'exposició l'IVAM edita un catàleg que inclou textos de la co-comissària i directora de l'IVAM, Nuria Enguita, Estrella de Diego i Rafael Gil, juntament amb imatges de les obres incloses a l'exposició. La publicació està disponible a la recepció del museu i a través de la botiga online: https://tienda.ivam.es/

Institut Valencià d'Art Modern
Centre Julio González
Guillem de Castro, 118
46003 València

Contacte:
Departament de Comunicació
comunicacion@ivam.es
T. 963 176 600

IVAM